

Robert Enke

Ronald Reng
Robert Enke

Een al te kort leven

VERTAALD DOOR PETER CLAESSENS

UITGEVERIJ DE ARBEIDERSPERS
AMSTERDAM • ANTWERPEN

De vertaling van dit werk werd ondersteund door een subsidie van het Goethe-Institut, gefinancierd door het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het motto van dit boek, dat is ontleend aan J.M. Coetzee, *Portret van een jongeman*, is in de vertaling van Peter Bergsma overgenomen met vriendelijke toestemming van Uitgeverij Cossee, Amsterdam.

Redactie en uitgever hebben de grootste zorgvuldigheid betracht bij het achterhalen en regelen van de rechten op het beeldmateriaal. Diegenen die menen toch nog rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich wenden tot de uitgever.

Copyright © 2010 Piper Verlag GmbH
Copyright Nederlandse vertaling © 2011 Peter Claessens /
bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam

Oorspronkelijke titel: *Robert Enke. Ein allzu kurzes Leben*
Oorspronkelijke uitgave: Piper Verlag GmbH, München

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam.*

Omslagontwerp: Bram van Baal
Omslagfoto: Kai Stuht

ISBN 978 90 295 7610 9 / NUR 320

www.arbeiderspers.nl

‘Tijdens deze weldadige zomerdagen, die gemaakt lijken voor gemak en plezier, lijkt hij nog steeds op de proef te worden gesteld: welk deel er op de proef wordt gesteld weet hij niet meer. Soms is het alsof het alleen om het op de proef stellen zelf gaat, om te zien of hij de proef zal doorstaan.’

J.M. Coetzee, *Portret van een jongeman*

De afnemende kracht van de poëzie

Ze zou graag een gedicht krijgen, zegt Teresa, en een seconde lang, die een eeuwigheid duurt, is het stil in huis.

Robert Enke kijkt zijn vrouw vragend aan, niet helemaal zeker of ze dat echt meent. Wil ze dat hij haar een gedicht voor haar verjaardag geeft?

‘Dat zou nou eens mooi zijn,’ zegt ze terloops en denkt er al snel niet meer aan.

Het idee laat hem echter niet meer los.

Het is al heel wat jaren geleden dat hij voor het laatst een gedicht gelezen, laat staan geschreven heeft. Hij probeert het zich te herinneren. Een gedicht, vindt hij, moet rijmen, een mooi gedicht, zo komt hem voor, is zoiets als een vage glimlach, met subtiële humor tussen de regels. Met dit idee voor ogen begint Robert Enke te schrijven.

Heel wat middagen liegt hij Teresa voor dat hij even naar zijn kantoor gaat, belastingpapieren opbergen, bankoverschrijvingen afhandelen. Dan zit hij met zijn ballpoint en een vel kladpapier aan zijn schrijftafel. Zijn blik dwaalt door de tuin. De achterzijde van zijn kantoor bestaat uit een enkel reusachtig raam, het geeft een behaaglijk gevoel wanneer in de lente de zonnestralen door de glasplaat op hem vallen. Maar nu in de winter is het aan zijn bureau minder aangenaam. De verwarming in zijn kantoor doet het maar zozo. Hun huis in Empede, op het vlakke land van Nedersaksen, is een verbouwde boerderij. Zijn kantoor was ooit de stal.

Krom en onbehouden zien de woorden eruit, die hij op het papier slingert, hij gebruikt de kostbare vingers van een keeper maar zelden om te schrijven. Maar in zijn hoofd nemen de woor-

den steeds sneller de vorm aan van rijmen, hij krijgt er schik in, het is niet zo'n overweldigend gevoel als het geluk dat hij voelt wanneer hij een moeilijk schot over de lat tikt, eerder een zacht gevoel maar toch zo intensief dat Robert Enke steeds meer moet schrijven, op kantoor, in het hotel 's avonds voor een Bundesliga-wedstrijd, op kladpapier, op de achterkant van bonnetjes. Soms, als hij geen papier bij de hand heeft, noteert hij zijn invallen in zijn mobieltje. Als de grote dag, 18 februari 2009, daar is, heeft hij een gedicht van 104 regels klaar.

Hij feliciteert Teresa met haar verjaardag als ze nog in bed liggen. Terwijl zij naar de badkamer gaat, glipt hij de kamer uit naar de hal en laat de honden naar buiten. Ze hebben er negen, en ook nog twee poezen. Teresa heeft ze tijdens haar jaren in Zuid-Europa op straat opgepikt. Voor haar vorige verjaardag wilde ze een tam varken. Hij hield het er maar op dat het een grap was.

Hij steekt in de woonkamer kaarsen aan.

'Laten we dat met de cadeaus en zo maar vanmiddag doen, als we meer rust hebben,' zegt Teresa wanneer ze binnenkomt.

Hij schudt zijn hoofd, het duurt niet lang, hij vraagt haar toch voor even plaats te nemen aan de oude boerentafel, hij duwt haar zachtjes aan de schouders neer op de stoel en heeft daarbij de hele tijd een glimlach van voorpret op het gezicht. Dan neemt hij zijn positie in aan de andere kant van de tafel.

Hij legt zijn gedicht voor zich. Maar hij spreekt uit het hoofd.

*Voor je verjaardag, wat zal het zijn?
Een diamant, heel groot, zuiver, fijn?
Of wil je van de juwelier dat horloge?
Bielert is niet duur, geloof me.*

*Wat zou je denken van een varken voor in huis?
Dat vindt Robbi totaal niet pluis.*

*Poes, paard of een hond,
Nee, nu wordt het me toch te bont.
Kan ik haar niet nog wat anders geven,
iets waarnaar Teresa streeft in het leven.*